

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΜΑΣ ΟΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΜΑΣ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑ
ΠΟΥ ΘΑ ΟΔΗΓΗΣΕΙ
ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ
ΣΤΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΠΑΣΟΚ

Δύναμη Ευθύνης. Δύναμη Προοπτικής.

1981-89. Μια μεταρρύθμιση με ανοιχτούς ορίζοντες για μια σύγχρονη εκπαίδευση και μια παιδεία στο ρυθμό του 2000.

A1 Υποβάθμιση - εγκατάλειψη, αναχρονισμός η πολιτική της Δεξιάς για την Παιδεία

Όταν το 1981 το ΠΑΣΟΚ κλήθηκε να κυβερνήσει οι πολιτικές επιλογές και η φιλοσοφία της δεξιάς εκδηλώνονταν στο εκπαιδευτικό μας σύστημα με:

- αναχρονιστικά και υποβαθμισμένα προγράμματα, αυταρχισμό και άκριτη αποδοχή γνώσεων
- απουσία συμμετοχής του λαού, των εκπαιδευτικών, των φοιτητών, σπουδαστών και μαθητών που τους κρατούσαν στο περιθώριο
- έλλειψη φροντίδας για την υποδομή της εκπαίδευσης
- συνεχή και αξεπέραστη κρίση στα Πανεπιστήμια, με φεουδαρχικές δομές και αναχρονιστικούς τρόπους διδασκαλίας, με συνεχή υποβάθμιση του περιεχομένου σπουδών
- πρόχειρη καθιέρωση της τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης, χωρίς σωστή κατεύθυνση και τελειώς υποβαθμισμένη λειτουργία
- Εγκατάλειψη των εκπαιδευτικών και αδιαφορία για τις ανάγκες τους

A2 Το ΠΑΣΟΚ θεμελιώνει τη σύγχρονη, χωρίς φραγμούς δημοκρατική Παιδεία

Το ΠΑΣΟΚ είχε δεσμευτεί το 1981 να θέσει τις αρχές και τους στόχους για μια σύγχρονη, δημοκρατική, χωρίς φραγμούς και στεγανά, παιδεία, θεμέλιο της προσπάθειας του λαού μας για αυτοδύναμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, που θα εξασφαλίζει μια νέα ποιότητα στην εκπαίδευση και θα καθιερώνει το δημοκρατικό προγραμματισμό, τον κοινωνικό έλεγχο και τις συμμετοχικές λειτουργίες.

Οι Νόμοι 1228/82, 1268/82, 1304/82, 1351/83, 1404/83, 1566/85 και 1771/88 κυρίως εκφράζουν τις προσπάθειες του ΠΑΣΟΚ για τη χάραξη και υλοποίηση αυτής της εκπαιδευτικής πολιτικής, που είχε εγκρίνει ο λαός τον Οκτώβρη του 1981.

A2a Καθιερώνεται το μονοτονικό

— Με το Ν. 1228/82 καθιερώθηκε το μονοτονικό σύστημα στο γραπτό ελληνικό λόγο, απόφαση που απάλλαξε την εκπαίδευση, του διδάσκοντες και διδασκόμενους από πρόσθετη και εντελώς περιττή ταλαιπωρία.

A2B Διαχωρίζεται η διοίκηση από την παιδαγωγική καθοδήγηση

— Με το Ν. 1304/82, μεταξύ άλλων καθιερώθηκε ο θεσμός του σχολικού συμβούλου στην Α'βάθμια και Β'βάθμια εκπαίδευση, για την επιστημονική - παιδαγωγική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών και την προαγωγή του εκπαιδευτικού λειτουργήματος. Ο διαχωρισμός της διοίκησης από την παιδαγωγική και επιστημονική καθοδήγηση απέβλεπε στην καλύτερη αξιοποίηση των δημιουργικών δυνάμεων των εκπαιδευτικών.

A2γ Ιδρύονται τα Μεταλυκειακά Προπαρασκευαστικά Κέντρα

— Ιδρύθηκαν τα Μεταλυκειακά Προπαρασκευαστικά Κέντρα και καθιερώθηκε η δωρεάν παροχή πρόσθετης εσωσχολικής διδακτικής βοήθειας στους αδύναμους μαθητές της Α' και Β' λυκείου, ώστε να υπάρχει ισότητα ευκαιριών για όλα τα παιδιά. Το μέτρο αυτό με το Ν. 1824/88 επεκτάθηκε και στους μαθητές του δημοτικού και του γυμνασίου.

A2δ Καταργούνται οι περιβόητες "πανελλήνιες εξετάσεις"

— Με το Ν. 1351/83 καταργήθηκαν οι περίφημες “πανελληνίες εξετάσεις”, καθιερώθηκαν οι δέσμες μαθημάτων στην Γ’ λυκείου και προβλέφθηκαν απεριορίστες δοκιμές για βελτίωση της επίδοσης των υποψηφίων, με αποτέλεσμα, όπως δείχνουν οι σχετικές έρευνες, να περιοριστούν οι περιφερειακές ανισότητες. Με τον ίδιο νόμο καταργήθηκαν τα στεγανά και εντάχθηκαν στο νέο σύστημα εξετάσεων όλες οι ανώτατες στρατιωτικές σχολές. Καθιερώθηκε επίσης η υποχρέωση των δημοσίων υπηρεσιών, οργανισμών και επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα για απασχόληση σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που θα ήθελαν να πραγματοποιήσουν άσκηση στο επάγγελμα.

A2ε Θεσμοθετείται το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο

— Με το Ν. 1566/85, μεταξύ άλλων, επαναπροσδιορίστηκαν οι γενικοί σκοποί της Α’βάθμιας και Β’βάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές, παιδαγωγικές, και κοινωνικές αντιλήψεις. Θεσμοθετήθηκε το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο, με στόχο την οργανική σύζευξη γενικής και τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης, που είχε ως αποτέλεσμα να οδηγηθούν όλο και περισσότερα παιδιά, με αξιοπιστία, προς την τεχνική εκπαίδευση.

A2στ Δημιουργούνται τα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα

— Καθιερώθηκαν τα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (ΠΕΚ) Α’βάθμιας και Β’βάθμιας εκπαίδευσης και με το Ν. 1824/88 ενισχύθηκε ο θεσμός με τη μετατροπή τους σε αυτοδιοικούμενα περιφερειακά επιμορφωτικά κέντρα.

A2ζ Μπαίνουν οι βάσεις για αθλητικά και μουσικά γυμνάσια

— Προβλέφθηκε η δυνατότητα για ίδρυση αθλητικών και μουσικών γυμνασίων. Με το Ν. 1771/88 καθορίστηκαν οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εγγραφής μαθητών στα σχολεία αυτά και με το Ν. 1824/88 ρυθμίστηκαν τα θέματα ίδρυσης και λειτουργίας μουσικών σχολείων.

A2η Καθιερώνεται η διδασκαλία φυσικής αγωγής - ξένων γλωσσών στο Δημοτικό

— Καθιερώθηκε η διδασκαλία των μαθημάτων φυσικής αγωγής, ξένων γλωσσών καθώς και καλλιτεχνικών μαθημάτων από ειδικούς στο δημοτικό σχολείο. Ο θεσμός λειτούργησε πειραματικά το 1987 σε 124 δημοτικά και σταδιακά επεκτάθηκε σε 1200 περίπου σχολεία, δείχνοντας το δημοτικό σχολείο του μέλλοντος.

A2θ Θεσμοθετείται Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας

— Καθιερώθηκε η λαϊκή συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα με τη θεσμοθέτηση Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας, νομαρχιακών, δημοτικών και κοινοτικών επιτροπών παιδείας, σχολικών συμβουλίων και σχολικών επιτροπών για τη στήριξη της λειτουργίας της εκπαίδευσης, με έντονη παρουσία εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των παραγωγικών τάξεων, των γονέων και άλλων ενδιαφερομένων μαζικών φορέων.

A2ι Συνδέεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση με την Εκπαίδευση

— Συνδέθηκε η Τοπική Αυτοδιοίκηση στενότερα με την εκπαίδευση και ανέλαβε την ευθύνη διαχείρισης της σχολικής παρουσίας και κάλυψης των λειτουργικών αναγκών των σχολείων.

A2κ Εκσυγχρονίζεται η εκπαίδευση για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες

— Εκσυγχρονίστηκε η ειδική αγωγή και ειδική επαγγελματική εκπαίδευση για τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και προβλήματα, αποδεικνύοντας την ευαισθησία της εκπαιδευτικής πολιτικής μας. Το 1981 λειτουργούσαν 87 μονάδες με 213 διδάσκοντες ενώ το 1988 είχαν φτάσει τις 449 μονάδες, με 8200 μαθητές και 986 διδάσκοντες και με ειδικό

προσωπικό (ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, εργοθεραπευτές και λογοθεραπευτές) που στελέχωσε για πρώτη φορά τα σχολεία ειδικής αγωγής. Εκδόθηκαν επίσης, για πρώτη φορά, βιβλία για τυφλά παιδιά, συντάχθηκαν διαφοροποιημένα αναλυτικά προγράμματα, ιδρύθηκε η πρώτη ειδική επαγγελματική σχολή.

Ακόμη, με μια σειρά ευεργετικών μέτρων:

— Ρυθμίστηκαν τα σχετικά με την οργάνωση της μαθητικής ζωής θέματα, στα πλαίσια των μαθητικών κοινοτήτων και συνεταιρισμών, με στόχο την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία πράγμα που είχε σαν αποτέλεσμα την αξιολόγηση πολιτιστική και εκπαιδευτική δράση των μαθητών.

— Καταργήθηκε το ΚΕΜΕ και επανιδρύθηκε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, που είχε καταργηθεί από τη δικτατορία.

— Δόθηκε η δυνατότητα με το Ν. 1600/86 για μονιμοποίηση των εκπαιδευτικών που προσλαμβάνονται στη δημόσια εκπαίδευση μετά την κατάργηση ή αναστολή λειτουργίας ιδιωτικών σχολείων.

— Καθιερώθηκε με το Ν. 1824/88 η προμήθεια βιβλίων από τους εκπαιδευτικούς της Α'βάθμιας και Β'βάθμιας εκπαίδευσης που είναι αναγκαία για το παιδαγωγικό και διδακτικό έργο τους.

— Με την κοπιώδη συμμετοχή δεκάδων παιδαγωγών, ειδικών και εκπαιδευτικών της πράξης, έγινε προσπάθεια, ώστε το αναχρονιστικό μέχρι το 1981 περιεχόμενο σπουδών να εκσυγχρονιστεί και να βελτιωθεί.

— Έτσι, για πρώτη φορά, έγινε σύγχρονο αναλυτικό πρόγραμμα για το 2ετές νηπιαγωγείο, με βιβλίο του δασκάλου που αναλύει τις αναγκαίες δραστηριότητες και τις παιδαγωγικές ενέργειες. Εφαρμόστηκε νέο, σύγχρονο, αναλυτικό πρόγραμμα σε όλες τις τάξεις του δημοτικού σχολείου, άλλαξαν όλα τα βιβλία και συνοδεύονται από το βιβλίο του δασκάλου. Στο γυμνάσιο έγινε προσπάθεια για νέα αναλυτικά προγράμματα. Με αυτά δόθηκε προτεραιότητα και επικεντρώθηκε το ενδιαφέρον στα βασικά μαθήματα ελληνικής γλώσσας και μαθηματικών, με νέα βιβλία και βιβλία για τον καθηγητή, που αντικατέστησαν τα παλιά. Αντίστοιχη προσπάθεια έγινε και για τη διδασκαλία του μαθήματος της Ελληνικής γλώσσας και στα λύκεια.

— Δυστυχώς, η ομάδα έρευνας για το αναλυτικό πρόγραμμα

του γυμνασίου, η οποία είχε προχωρήσει πολύ την εργασία της, έπαψε να λειτουργεί το 1989 και το έργο δεν ολοκληρώθηκε.

A2λ Γκρεμίσαμε τους φραγμούς στη μόρφωση με το χτίσιμο εκατοντάδων σχολείων

— Για να εξουδετερωθούν οι φραγμοί στην μόρφωση **κατά την οκταετία 1981-89** ιδρύθηκαν **196** νέα λύκεια, **22** νέα ενιαία πολυκλαδικά λύκεια, **14** τεχνικά λύκεια και **4** επαγγελματικές σχολές, όταν στην **οκταετία 1974-81** είχαν **ιδρυθεί μόνο 16 νέα λύκεια!**

— Η υποχρεωτική εκπαίδευση, που δεν είχε εφαρμοστεί σε όλη τη χώρα λόγω ελλείψεως γυμνασίων, κυρίως στις νησιωτικές, ορεινές και ημιορεινές περιοχές, υλοποιήθηκε με την αύξηση των γυμνασίων κατά 301 την περίοδο 1981-88, ενώ η ίδρυση στην ίδια περίοδο 996 νέων νηπιαγωγείων και η σημαντική αύξηση στις προσλήψεις νηπιαγωγών, έκανε δυνατή την παροχή προσχολικής αγωγής στις ηλικίες των 4,5-5,5 ετών.

A2μ Αυξήσαμε αποφαστικά τις δαπάνες για την Παιδεία

— Συνεχής και σταθερή ήταν και η μέριμνα για την επίλυση των προβλημάτων της υποδομής. Πολιτική του ΠΑΣΟΚ από το 1982 ως το 1989 ήταν να αυξάνονται τα ποσά για την παιδεία σε σταθερές τιμές.

— Έτσι από 18,9 δις το 1981, σε τιμές 1974, φθάσαμε το 1988 σε δαπάνες ύψους 27,5 δις, με αποτέλεσμα τη δραστική βελτίωση όλων των ποσοτικών δεικτών της εκπαίδευσης. Η αναλογία νηπίων προς νηπιαγωγό από 1:22,2 βελτιώθηκε σε 1:19,5. Μαθητών προς δάσκαλο στα δημοτικά από 1:24,3 το 1981 σε 1:22,8 το 1988. Μαθητών προς καθηγητή στο γυμνάσιο από 1:21 σε 1:17,1 στο λύκειο από 1:17,7 σε 1:15,2 στην τεχνική εκπαίδευση από 1:20,3 σε 1:14,9.

— Εύγλωττοι όμως είναι και οι ακόλουθοι δείκτες, όπως διαμορφώθηκαν κατά την περίοδο 1981-89.

1. αναλογία διδασκόντων - διδασκόμενων 1:23,2 το 1981, 1:19,5 το 1988

2. αναλογία μαθητών ανά αίθουσα 1:37 το 1981, 1:30 το 1988

3. με την κατασκευή 15.200 αιθουσών, οι δημόσιες αίθουσες διδασκαλίας ήταν το 1988 το 84% του συνόλου έναντι 73% το 1981.

A2v Ενοποιήσαμε την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

— Ο Ν. 1404/83 αποτελεί το εκσυγχρονισμένο θεσμικό πλαίσιο για τη δομή και λειτουργία των Τ.Ε.Ι. με ταυτόχρονη κατάργηση των ΚΑΤΕΕ, που δεν είχαν αποκτήσει κοινωνική και εκπαιδευτική αξιοπιστία. Μ' αυτό το Νόμο καταργήθηκε η λανθασμένη ιεράρχηση του τριτοβάθμιου χώρου σε ανώτερη και ανώτατη.

A2ξ Καθιερώσαμε την εκπροσώπηση των σπουδαστών και διασφαλίσαμε το ακαδημαϊκό άσυλο

— Καθιερώθηκε η διοικητική αυτοτέλεια των Τ.Ε.Ι. ως νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και η εκπροσώπηση των σπουδαστών σε όλα τα όργανά τους. Κατοχυρώθηκε και διασφαλίστηκε το ακαδημαϊκό άσυλο και η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών.

— Συγκροτήθηκαν τρία συλλογικά όργανα (ΣΤΕ, ΙΤΕ, ΠΣΤΕ), που ασκούν κοινωνικό έλεγχο, προωθούν τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό, παρακολουθούν την εσωτερική οργάνωση και λειτουργία των Τ.Ε.Ι. και ενεργούν ως συμβουλευτικά όργανα σε θέματα πρακτικής άσκησης των σπουδαστών, απασχόλησης και επιμόρφωσης, σπουδαστικής μέριμνας και πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Χαρακτηριστικό της προσπάθειας, που έγινε, είναι η ποσοτική ανάπτυξη των Τ.Ε.Ι.

	Τμήματα	εισακτέοι	κτίρια τμ.	διδάσκοντες
1981	100	10.010	109.800	816
1988	128	19.390	267.000	1766

— Με τον Ν. 1771/1988, ιδρύθηκαν κέντρα τεχνολογικής έρευνας για την προαγωγή της τεχνολογικής έρευνας και την εξυπηρέτηση των αναγκών της περιφέρειας, τα οποία συνδέθηκαν με τα Τ.Ε.Ι.

A2o Δώσαμε νέο, σύγχρονο νομικό πλαίσιο στα Α.Ε.Ι.

— Ο Ν. 1268/82 έδωσε το θεσμικό πλαίσιο για τη δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι., καταργώντας το προηγούμενο νομικό πλαίσιο λειτουργίας των πανεπιστημίων, που για χρόνια στήριξε τον αναχρονισμό, την αυθαιρεσία και την υποβάθμιση των ιδρυμάτων.

— Με το νόμο αυτό καταργήθηκε η καθηγητική έδρα και θεσμοθετήθηκε ο τομέας ως λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα, με συντονιστικές - εισηγητικές αρμοδιότητες.

— Δημιουργήθηκε ο ενιαίος φορέας διδασκόντων, στον οποίο μετέχουν τα μέλη του διδακτικού προσωπικού όλων των νέων βαθμίδων και κατοχυρώθηκε η συμμετοχή των φοιτητών στα όργανα διοίκησης των πανεπιστημίων. Θεμελιώθηκαν δημοκρατικές διαδικασίες, με ουσιαστική και υπεύθυνη συμμετοχή όλων των φορέων της πανεπιστημιακής κοινότητας στη διδασκαλία, την έρευνα και τη διοίκηση.

A2π Κατοχυρώσαμε το πανεπιστημιακό άσυλο και την ελεύθερη διακίνηση των ιδεών

— Κατοχυρώθηκε και διασφαλίστηκε το πανεπιστημιακό άσυλο, η ελευθερία διακίνησης ιδεών και ο πλουραλισμός στα Α.Ε.Ι. Εξασφαλίστηκε, σε εθνικό επίπεδο, ο ακαδημαϊκός και κοινωνικός έλεγχος στα Α.Ε.Ι. μέσω του Εθνικού Συμβουλίου Ανώτατης Παιδείας. Θεσμοθετήθηκαν η έρευνα και οι μεταπτυχιακές σπουδές.

A2ρ Ιδρύσαμε νέα Πανεπιστήμια και νέα τμήματα

— Δημιουργήθηκαν τα παιδαγωγικά τμήματα δημοτικής εκπαίδευσης και παιδαγωγικά τμήματα νηπιαγωγών στα πανεπιστήμια, για την αναβάθμιση του επιπέδου σπουδών των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και τμήματα φυσικής αγωγής και αθλητισμού. Καταργήθηκαν οι διακρίσεις μεταξύ των δύο φύλων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

— Ιδρύθηκαν 3 νέα Πανεπιστήμια (Αιγαίου, Θεσσαλίας και

Ιονίου) και λειτούργησε το Πολυτεχνείο Κρήτης.

A2σ Καθιερώσαμε δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

— Εξασφαλίσαμε δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και κάρτα σίτισης δύο γευμάτων ενώ οι διαθέσιμες κλίνες αυξήθηκαν από **7800** το 1981 σε **21701**.

B.

1989-93. Η χαμένη τετραετία της Νέας Δημοκρατίας, μια αυταρχική και αναχρονική παρένθεση.

B1 Η εκπαιδευτική πολιτική της Ν.Δ. ήταν στην ουσία, μια αναχρονιστική αντιμεταρρύθμιση που μας οδήγησε δεκαετίες πίσω. Έτσι, η κυβέρνηση της Ν.Δ.:

B1a Αυταρχική οργάνωση στα σχολεία

— Επανάφερε στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση την αυταρχική οργάνωση και διοίκηση των σχολείων και επέβαλε αναξιοκρατική και κομματική επιλογή των στελεχών της εκπαίδευσης.

B1b Οπισθοδρόμηση στις συντηρητικές αντιλήψεις

— Επανάφερε τις συντηρητικές αντιλήψεις και πρότυπα στα εκπαιδευτικά προγράμματα, αγνοώντας το διάλογο με τους αρμοδίους φορείς και την επιστημονική κοινότητα.

B1γ Συγκεντρωτικό σύστημα διοίκησης

— Στα Πανεπιστήμια εισήγαγε ένα συγκεντρωτικό σύστημα διοίκησης το οποίο αντί να βελτιώσει, όπως τάχα επιδιώχθηκε, τη λειτουργία των ιδρυμάτων, οδήγησε τα Πανεπι-

στήμια σε κρίση.

B1δ Υποβάθμιση των ιδρυμάτων

— Στα Τ.Ε.Ι., εφάρμοσε μια αλλοπρόσαλλη πολιτική που κατάρτηξε σε ρουσφετολογικές παρεμβάσεις, στη σημαντική υποβάθμιση των ιδρυμάτων και τη χειροτέρευση της ποιότητας του εκπαιδευτικού προσωπικού του.

B1ε Εγκληματική μείωση των δαπανών για την Παιδεία

— Μείωσε δραματικά τη χρηματοδότηση στην εκπαίδευση, προκαλώντας το κλείσιμο σχολείων και Πανεπιστημίων και τη σοβαρή μείωση των αποδοχών των διδασκόντων σε όλες τις βαθμίδες, πράγμα που οδηγεί πολλούς από αυτούς να καταφύγουν σε ιδιωτικές απασχολήσεις για ενίσχυση του εισοδήματός τους, σε βάρος βέβαια της κύριας απασχόλησής τους.

B1στ Προώθηση και εισβολή της ασύδοτης “ιδιωτικής πρωτοβουλίας”

— Προώθησε την εισβολή και την ασύδοτη δράση της “ιδιωτικής πρωτοβουλίας” με την ίδρυση ιδιωτικών Ι.Ε.Κ., τη γιγάντωση της παραπαιδείας και των πάσης φύσεως “Κολεγίων”, “Ξένων Πανεπιστημίων” κ.λπ.

B1ζ Σύγχυση και βαθιά κρίση στο χώρο της Παιδείας

— Συνολικά, η Ν.Δ. κατάφερε με τις “νέες ιδέες” και την πολιτική της να δημιουργήσει γενική σύγχυση και βαθιά κρίση στο χώρο της παιδείας, να προκαλέσει μια πρωτόγνωρη διαμαρτυρία όλων των εκπαιδευτικών φορέων και να κάνει τους νέους ν’ αντιμετωπίζουν σήμερα με εντονη δυσπιστία και απογοήτευση ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα.

Η Παιδεία πρώτη προτεραιότητα του ΠΑΣΟΚ στη νέα 4ετία

Η Παιδεία είναι ταυτόχρονα αυτοσκοπός και μέσο για να πετύχουμε γενικότερους αναπτυξιακούς στόχους. Την αντιλαμβανόμαστε ως αγαθό που μια δημοκρατική πολιτεία έχει υποχρέωση να εξασφαλίζει σε όλους ανεξαιρέτως τους πολίτες της και ως αναγκαία προϋπόθεση για την οικονομική, κοινωνική και πολιτική ανάπτυξη της πατρίδας μας. Αποτελεί γι' αυτό πρώτη προτεραιότητα της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ.

Γ1 Εκπαίδευση για πολίτες με ολοκληρωμένη προσωπικότητα και όχι για ρομπότ στην υπηρεσία της παραγωγής

— Προσβλέπουμε σε μια κοινωνία αποτελούμενη από πολίτες με ολοκληρωμένη προσωπικότητα. Η οργανωμένη εκπαίδευση πρέπει να παρέχει την υποδομή στην οποία εδράζεται και διαπλάθεται η γενικότερη παιδεία του αναπτυσσόμενου ανθρώπου. Ο ρόλος της οργανωμένης εκπαίδευσης είναι συνεπώς αυτονόητος.

Το παιδαγωγικό ιδεώδες που πρέπει να διαπνέει το εκπαιδευτικό μας σύστημα είναι ο "κοινωνικός ανθρωπισμός". Το ιδεώδες αυτό τοποθετεί τον άνθρωπο στο κέντρο του ενδιαφέροντος, θεωρεί το άτομο ως ανεπανάληπτη αξία και θέτει ως σκοπό της εκπαίδευσης την ανάπτυξη όλων των ικανοτήτων και ταλέντων του. Το παιδαγωγικό ιδεώδες του κοινωνικού ανθρωπισμού είναι η θεμελιώδης αξία στην οποία μπορεί να στηρίζεται η ατομική, κοινωνική και γνωστική ολοκλήρωση του ανθρώπου καθώς και η εθνική αυτογνωσία του. Δίνει έμφαση στις ανθρωπιστικές σπουδές και αντιτάσσεται στη μονοδιάστατη τεχνοκρατική θεώρηση που αναδεικνύει ως μοναδική ανάγκη τη διασύνδεση της εκπαίδευσης με την παραγωγή.

Γ2 Το όραμά μας για μια δημοκρατική - βαθιά

ανθρωπιστική εκπαίδευση

Σήμερα, μπροστά σε ένα κόσμο που συνεχίζει ν' αλλάζει ραγδαία και απαιτεί προσαρμογή, χρειαζόμαστε νέες προτάσεις. Η ανάγκη ν' αποκαταστήσουμε τις ζημιές που προκάλεσε στο εκπαιδευτικό μας σύστημα η πολιτική της Νέας Δημοκρατίας εδώ και τρία χρόνια, επιβάλλει μια νέα εκκίνηση. Χρειαζόμαστε μια νέα και σύγχρονη εκπαιδευτική πολιτική με σαφείς και καθορισμένους στόχους. Αυτοί είναι:

Γ2α – Ο μετασχηματισμός του Ελληνικού σχολείου και η μετατροπή του σε μικρή κοινωνία, στην οποία κατά το δυνατόν περιορίζονται οι κοινωνικές διακρίσεις και διευκολύνεται κάθε νέος και νέα να συγκρατεί το δικό του δυναμικό γνώσης και με βάση αυτό να αναπτύσσει τις ικανότητές του.

Γ2β – Ο εκδημοκρατισμός της εκπαίδευσης που ακυρώνει την εισβολή του κομματισμού, του συντεχνιακού πνεύματος και της κοινωνικής ανισότητας, που στηρίζεται στην αποκέντρωση και διευρύνει τη συμμετοχή των άμεσα ενδιαφερομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Γ2γ – Η αναβάθμιση της ποιότητας στην παρεχόμενη εκπαίδευση.

Γ2δ – Η ικανότητα προσαρμογής του εκπαιδευτικού μας συστήματος στη διαμορφούμενη κάθε φορά νέα κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα.

Γ2ε – Η αύξηση των δαπανών για την Παιδεία. Παρά τους περιορισμούς που θέτει η δημοσιονομική κρίση, μεταρρυθμιστικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα χωρίς σημαντικά περισσότερους πόρους δεν είναι δυνατό. Η παιδεία θα πρέπει να είναι αγαθό που παρέχεται δωρεάν από την πολιτεία σε όλους τους Έλληνες.

Γ2στ – Η προετοιμασία των Ελλήνων πολιτών ώστε να αντιμετωπίζουν με επιτυχία τις συνέπειες από την ολοένα εντεινόμενη διασύνδεση της ελληνικής οικονομίας με το διεθνές περιβάλλον.

Γ2ζ – Η ενίσχυση της τεχνικής, επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Γ2η – Η εσωτερική μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού μας συστήματος, για να γίνει το σχολείο κέντρο σημασιών που θα διευκολύνει τους νέους να αντλούν ιδέες, δημιουργικότητα και συναισθήματα και να τα συνθέτουν δημιουργικά με μηνύματα της ελληνικής παράδοσης και με το διεθνές πολιτισμικό γίγνεσθαι.

Γ2θ – Η αποκατάσταση της αξιοκρατίας στην επιλογή των στελεχών διοίκησης της εκπαίδευσης και όσων συνδέονται με την καθοδήγηση του επιστημονικού και παιδαγωγικού έργου και η καταπολέμηση της αντίληψης ότι η απόδοση είναι χωρίς σημασία.

Δ.

Νέο ενιαίο σύστημα σχεδιασμού και προγραμματισμού

Προτείνουμε την καθιέρωση ενιαίου συστήματος σχεδιασμού και προγραμματισμού στην εκπαίδευση. Διατηρείται και αναδεικνύεται ως κεντρικό όργανο εκπαιδευτικού σχεδιασμού και προγραμματισμού το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας (ΕΣΥΠ) με τρία τμήματα:

- Τμήμα Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- Τμήμα Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Τμήμα για ειδική αγωγή και την εκπαίδευση παλινोστούντων και αποδήμων

Τα υφιστάμενα όργανα (Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας, Συμβούλιο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, Συμβούλιο Ειδικής Αγωγής) παύουν να λειτουργούν και αντικαθίστανται από τα αντίστοιχα τμήματα του ΕΣΥΠ. Γραμματείες με ουσιαστικές αρμοδιότητες στηρίζουν τη λειτουργία του ΕΣΥΠ και των τμημάτων του.

Ιδρύεται επίσης Κέντρο Ερευνών για την Παιδεία, το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας και έχει ως αποστολή τη συνεχή ανάλυση και μελέτη του εκπαιδευτικού συστήματος, σε συνδυασμό με τη μελέτη και αξιοποίηση των εμπειριών από τα εκπαιδευτικά συστήματα της κοινοτικής

Ευρώπης.

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο αναμορφώνεται ριζικά.

Ε.

Οι προτάσεις μας για τη Γενική Εκπαίδευση

Ε1 Ενιαίο σχολείο - η νέα παιδαγωγική δημοκρατική αντίληψη

Προσβλέπουμε σε μια εκπαίδευση που να μπορεί να εξασφαλίζει ισότητα εκπαιδευτικών ευκαιριών. Θεωρούμε ότι το ενιαίο σχολείο εξυπηρετεί το στόχο αυτό. Το ενιαίο σχολείο χαρακτηρίζεται από τα ακόλουθα βασικά στοιχεία:

— Υπάρχει ένας τύπος σχολείου για όλους τους μαθητές σε κάθε βαθμίδα.

— Εφαρμόζεται ένα ενιαίο και βασικό πρόγραμμα σπουδών για όλους τους μαθητές, σε βασικούς τομείς της επιστήμης. Παράλληλα όμως, προβλέπεται και πρόγραμμα ελεύθερης επιλογής με ισότιμο κύρος, προκειμένου να ικανοποιηθούν ατομικά ενδιαφέροντα, κλίσεις και δεξιότητες των μαθητών.

— Στη βαθμίδα της βασικής υποχρεωτικής εκπαίδευσης εφαρμόζονται αντισταθμιστικά προγράμματα, προκειμένου να επιτευχθεί ένα ικανοποιητικό επίπεδο γενικής υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

— Αποφεύγονται έντονες επιλεκτικές διαδικασίες που καταστρατηγούν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

— Η εκπαίδευση παρέχεται με ευθύνη του κράτους και λαμβάνονται μέτρα ώστε η παρεχόμενη από τους ιδιώτες να μην καταστρατηγεί το αίτημα για ίσες ευκαιρίες και δυνατότητες εκπαίδευσης.

— Στη λυκειακή εκπαίδευση κυρίαρχος τύπος λυκείου πρέπει να είναι το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο. Στη μεταβατική φάση, η συνύπαρξη περισσοτέρων τύπων λυκείου πρέπει να πάρει τη μορφή του Ενιαίου Διαφοροποιημένου Λυκείου.

— Στα προγράμματα περιλαμβάνονται πρακτικά μαθήματα και συνδέεται το σχολείο με την εργασία και την εφαρμοσμένη πράξη.

— Η ποιότητα των προγραμμάτων, οι διδακτικές μέθοδοι, η υλικοτεχνική υποδομή και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, αποβλέπουν στην αφομοίωση από το εκπαιδευτικό μας σύστημα των αρχών του σύγχρονου σχολείου που προωθεί και επιτυγχάνει την κοινωνική ενότητα και συνοχή.

— Όλα τα σχολεία λειτουργούν σε πρωινή βάρδια.

E2 Διετής προσχολική αγωγή

Η προσχολική αγωγή είναι διετής και παρέχεται σε νηπιαγωγεία τα οποία λειτουργούν ανεξάρτητα ή μέσα σε παιδικά κέντρα. Σταδιακά γίνεται υποχρεωτική και γενικεύεται σε όλη την επικράτεια.

Θα καθιερωθεί ο θεσμός του παιδικού κέντρου, όπου θα συνδυάζεται η εκπαιδευτική - παιδαγωγική αποστολή με την κοινωνική μέριμνα και την προστασία των παιδιών της εργαζόμενης οικογένειας. Στο νηπιαγωγείο θα φοιτούν νήπια ηλικίας 3,5 έως 6 χρόνων. Με ορθολογική κατανομή και αξιοποίηση του εκπαιδευτικού δυναμικού είναι δυνατή η κατά πρώτο λόγο υποχρεωτική φοίτηση όλων των νηπίων 4,5 έως 6 χρόνων. Η υποχρεωτική για ένα έτος φοίτηση στο νηπιαγωγείο αποτελεί εφικτό στόχο στα αμέσως επόμενα χρόνια. Πρωταρχικής σημασίας στόχος για την επόμενη πενταετία είναι η αναβάθμιση του κοινωνικού ρόλου του νηπιαγωγείου ώστε να ικανοποιηθούν απολύτως οι ανάγκες των εργαζομένων γονέων.

E3 Εννιαετής η βασική υποχρεωτική εκπαίδευση

Η βασική υποχρεωτική εκπαίδευση είναι εννιαετής, με την προοπτική να γίνει δεκαετής. Αυτό απαιτεί σταδιακή εξασφάλιση των αναγκαίων προϋποθέσεων και κυρίως την αναβάθμιση του ποιοτικού στοιχείου. Παρέχεται σε δύο κύκλους, το δημοτικό και το γυμνάσιο.

Συγκεκριμένα:

α. Η αύξηση της ηλικίας εγγραφής των παιδιών στο δημοτικό στα 6 χρόνια κρίνεται αναγκαία. Αναγκαία επίσης κρίνεται η λήψη μέτρων που θα οδηγήσουν στην αποτροπή του φαινομένου της διακοπής της υποχρεωτικής φοίτησης καθώς, και στον περιορισμό του “λειτουργικού αναλφαβητισμού”.

β. Μέχρις ότου ολοκληρωθεί ο θεσμός του ολοήμερου σχολείου, θα λειτουργήσουν Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης, προκειμένου να λυθεί το πρόβλημα των παιδιών ερ-

γαζομένων γονέων και θα εκπονηθούν αντίστοιχα προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης, ώστε ο χρόνος να αξιοποιείται παιδαγωγικά αλλά και εξισορροπιστικά.

Υ. Ανάλογα προγράμματα θα εκπονηθούν επίσης για την ενίσχυση των παιδιών που υστερούν.

Δ. Ακόμα απαραίτητη θεωρείται η παρέμβαση στα ωρολόγια προγράμματα και η επέκτασή τους στα πλαίσια της κειμένης νομοθεσίας, ώστε να ενταχθεί σ' αυτά η διδασκαλία ξένων γλωσσών, σύγχρονης τεχνολογίας, περιβαλλοντικής αγωγής κ.ά.

Ε. Οι σκοποί της υποχρεωτικής εκπαίδευσης πρέπει να έχουν εσωτερική συνοχή και ενιαία θεώρηση και φιλοσοφία. Γι' αυτό η επιλογή, η οργάνωση και η ανάπτυξη του περιεχομένου των σπουδών πρέπει να γίνονται με ενιαία κριτήρια. Ενιαία αντίληψη θα πρέπει επίσης να χαρακτηρίζει το παιδαγωγικό κλίμα και τις διδακτικές μεθόδους. Ενιαία αντίληψη πρέπει να καλλιεργείται στους εκπαιδευτικούς και των δύο βαθμίδων, τόσο κατά την βασική τους κατάρτιση, όσο και κατά την επιμόρφωσή τους.

ΣΤ. Στις πρώτες τέσσερις τάξεις του δημοτικού θα παρέχεται ένας κύκλος βασικών γνώσεων με μορφή γενικών πληροφοριών για το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον και τη σχέση τους, για την ένταξη του ατόμου στην ομάδα και την κατάρτιση της μητρικής γλώσσας, ώστε να εξασφαλιστεί η δυνατότητα ανάγνωσης και γραφής, η αρίθμηση και ο υπολογισμός, πληροφορίες από την φυσική ιστορία, την ιστορία του ανθρώπου και τη μυθολογία, βασικές έννοιες του χρόνου, της γέννησης και ανάπτυξης, της εξέλιξης και του γεωγραφικού και κοινωνικού περιβάλλοντος.

Ζ. Στις δύο επόμενες τάξεις του δημοτικού, καθώς και στις τάξεις του γυμνασίου, το περιεχόμενο των σπουδών περιλαμβάνει κύκλους γνωστικών αντικειμένων από τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, τις φυσικές και μαθηματικές επιστήμες, τις εφαρμοσμένες επιστήμες (μαθήματα τεχνολογίας και παραγωγής), την αισθητική, κοινωνική και περιβαλλοντική αγωγή, την αθλητική και ψυχοκινητική αγωγή.

Η. Η αξιολόγηση του μαθητή δεν πρέπει να οδηγεί σε έντονη επιλεκτική διαδικασία (επιλεκτικό σχολείο), αλλά να έχει στόχο τη διαρκή βελτίωση και ενθάρρυνση του μαθητή. Θεσμοί και προγράμματα που στοχεύουν να δώσουν ίσες ευκαιρίες σε όσους νέους υστερούν, λόγω της οικονομικής κατάστασης και της κοινωνικής θέσης της οικογένειάς τους, ενισχύονται. Στην κατεύθυνση αυτή, προτείνεται η δημιουργία σε κάθε περιφέρεια ή και σχολείο, συμβουλευτικής ομάδας στήριξης, αποτελούμενη από ψυχολόγο, γιατρό κ.λπ.

E4 Μορφωτικός ο χαρακτήρας του Λυκείου

Η φοίτηση στο λύκειο είναι τριετής, με σκοπό να συνδυαστεί η ολοκλήρωση της γενικής μόρφωσης του μαθητή με την προετοιμασία για την άσκηση ενός επαγγέλματος ή τη συνέχιση των σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Έμφαση πρέπει να δοθεί στο μορφωτικό χαρακτήρα του λυκείου και την εξασφάλιση της μορφωτικής αυτονομίας του. Για το λόγο αυτό θα ισχύσει βελτιωμένο σύστημα εισαγωγικών εξετάσεων για τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, που θα διευκολύνει την κατά το δυνατό αποδέσμευση του λυκείου από τη διαδικασία εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

E5 Για ένα σύγχρονο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο

Η εκπαίδευση στο λύκειο προτείνουμε να παρέχεται από ενιαίο τύπο λυκείου. Η υπάρχουσα σήμερα εναλλακτική λύση Γενικού και Τεχνικού - Επαγγελματικού λυκείου απέτυχε να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική κατανομή του μαθητικού πληθυσμού μεταξύ γενικής και τεχνικοεπαγγελματικής εκπαίδευσης. Εξάλλου, η πειραματική λειτουργία του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου μέχρι σήμερα, κατέδειξε ότι ο τύπος αυτός του σχολείου παρέχει καλύτερες εγγυήσεις και για την πιο ορθολογική κατανομή του μαθητικού πληθυσμού και για την υπέρβαση της διάκρισης ανάμεσα στη γενική - θεωρητική γνώση με υψηλό κύρος και στην επαγγελματική - πρακτική γνώση με χαμηλό κύρος. Ένας βελτιωμένος, λοιπόν, τύπος Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου μπορεί να αποτελέσει τον κυρίαρχο τύπο λυκείου. Τα πρώτα δύο χρόνια στο ΕΠΛ θα αποτελούν ένα πρώτο κύκλο γενικής μόρφωσης, ενώ το τελευταίο έτος θα έχει προπαρασκευαστικό χαρακτήρα για όσους θέλουν να συνεχίσουν προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση και πρεπαγγελματικό χαρακτήρα για όσους θέλουν να στραφούν, αφού αποφοιτήσουν, σε επαγγελματική απασχόληση. Επειδή όμως, η γενίκευση του ΕΠΛ απαιτεί δαπάνες και υπέρβαση γεωκοινωνικών δυσκολιών, θα υπάρξει χρόνος προσαρμογής κατά τον οποίο το ΕΠΛ θα συνυπάρχει με τους άλλους τύπους λυκείων. Η συνύπαρξη αυτή επιβάλλει τη διαμόρφωση του Ενιαίου Διαφοροποιημένου Λυκείου μεταβατικά, με την έννοια ότι τα λύκεια μιας περιοχής μπορεί να εφαρμόζουν μερικό και διαφοροποιημένο πρόγραμμα επιλογών και εφαρμογών, ανάλογα με τις συνθήκες της περιοχής. Σε σύντομο χρονικό διάστημα πάντως, θα επιδιωχθεί η ίδρυση Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων στις

πρωτεύουσες όλων των νομών της χώρας μας.

E6 Αναβαθμισμένη Επαγγελματική Κατάρτιση

Τίθεται σε νέες βάσεις και αναβαθμίζεται ο θεσμός της επαγγελματικής κατάρτισης που σχετίζεται τόσο με τις δυνατότητες απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού, όσο και με τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας.

Για το σκοπό αυτό διακρίνουμε δύο μορφές επαγγελματικής κατάρτισης:

α) την αρχική κατάρτιση η οποία παρέχεται με την ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας (ΥΠΕΠΘ), είναι συμπληρωματική στο σύστημα της δημόσιας τυπικής εκπαίδευσης, απευθύνεται σε νέους πριν την επαγγελματική τους ένταξη και παρέχεται δωρεάν. Η διάρκεια της αρχικής κατάρτισης δεν ξεπερνά σε διάρκεια τα 3 εξάμηνα.

Σκοπός αυτής της κατάρτισης είναι να δώσει ουσιαστικές επαγγελματικές προοπτικές, κυρίως στο μεγάλο αριθμό των αποφοίτων των γενικών λυκείων - ιδιαίτερα στη μεταβατική περίοδο μέχρι την καθιέρωση του ενιαίου λυκείου - για να μη γίνονται εύκολη θήρα των παντοειδών κέντρων σπουδών και κολεγίων ή ξένων πανεπιστημίων αμφιβόλου ποιότητας.

β) κάθε άλλη μορφή περιοδικής επιμόρφωσης - κατάρτισης και εξειδίκευσης των ενηλίκων. Σ' αυτή την περίπτωση ο ρόλος του κράτους είναι επιτελικός - συντονιστικός, εποπτικός, ενώ η κατάρτιση παρέχεται από διαφορετικούς φορείς: κράτος, υπηρεσίες (ενδοϋπηρεσιακή), επιχειρήσεις (ενδοεπιχειρησιακή), εργαζόμενους (αυτομόρφωση).

Στα πλαίσια της αναμόρφωσης και ουσιαστικοποίησης του θεσμού της αρχικής κατάρτισης, καταργείται ο σχετικός νόμος που πρόσφατα ψήφισε η Νέα Δημοκρατία, για την επαγγελματική κατάρτιση.

E7 Επιτακτική η αναμόρφωση και εκσυγχρονισμός των αναλυτικών προγραμμάτων

Βασική πτυχή της εσωτερικής μεταρρύθμισης του εκπαιδευτικού συστήματος είναι η αναμόρφωση των αναλυτικών προγραμμάτων. Η αναμόρφωση προβάλλει ως ιδιαίτερα επιτακτική, εξαιτίας των ριζικών αλλαγών στον κόσμο, της έκρηξης των γνώσεων, της διόγκωσης του αριθμού των μαθητών, των εννενών αδυναμιών και του παραδοσιακού

χαρακτήρα του ισχύοντος αναλυτικού προγράμματος.

Το περιεχόμενο των σπουδών πρέπει να χαρακτηρίζεται από μια πλουραλιστική - διαπολιτισμική προσέγγιση και να επιτρέπει τη μερική τροποποίηση και συμπλήρωση στο πλαίσιο της αποκεντρωμένης εκπαίδευσης και την καλλιέργεια των κλίσεων και ενδιαφερόντων των μαθητών. Ο ενιαίος χαρακτήρας της εκπαίδευσης επιβάλλει τη συγκρότηση ενός πλαισίου ενιαίου προγράμματος. Το πρόγραμμα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης συνδέεται λειτουργικά με το πρόγραμμα του λυκείου.

Άμεσα, πρέπει να σχεδιαστεί νέο αναλυτικό πρόγραμμα του Γυμνασίου. Κεντρική επιδίωξη αποτελεί η ορθή χρήση της γλώσσας και η σημαντική βελτίωση στην έκφραση των μαθητών.

Θεωρείται απαραίτητη η επέκταση των ωρολογίων προγραμμάτων ώστε να αποκτήσουν την αξία που τους αναλογεί, οι ξένες γλώσσες, η σύγχρονη τεχνολογία, η περιβαλλοντική αγωγή, ο σχολικός και επαγγελματικός προσανατολισμός. Τα προγράμματα πρέπει να μετατραπούν από "κλειστά" που είναι σήμερα σε "ανοιχτά", κυρίως στο γυμνάσιο και λύκειο, ώστε να επιτρέπουν την αυτονομία, τη δημιουργικότητα και την αυτενέργεια μαθητών και εκπαιδευτικών, καθώς επίσης και την προσαρμογή στις τοπικές ιδιαιτερότητες. Προτείνουμε την πειραματική εφαρμογή των πολλαπλών εγχειριδίων στο λύκειο.

E8 Περισσότερα και καλύτερα σχολεία για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες

Οι σκοποί της ειδικής αγωγής απαιτούν συνεργασία πολλών επιστημών, ο συντονισμός των οποίων θα γίνεται μέσω του τμήματος ειδικής αγωγής του ΕΣΥΠ και με την εποπτεία του ΥΠΕΠΘ. Πρώτη προτεραιότητα είναι η οργάνωση πυκνού δικτύου σχολείων ειδικής αγωγής, η ύπαρξη εκπαιδευτικού προσωπικού με ειδική εκπαίδευση και η δωρεάν χορήγηση ειδικών βιβλίων και των απαραίτητων οργάνων. Η μέριμνα για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες πρέπει να επεκταθεί και προς την κατεύθυνση του νηπιαγωγείου. Επιβεβλημένη είναι η επέκταση της ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης με την ίδρυση και άλλων σχολών, τουλάχιστον στα μεγάλα αστικά κέντρα. Η κατάρτιση του διδακτικού προσωπικού με ειδικευση στην ειδική αγωγή γίνεται στο πλαίσιο της βασικής πανεπιστημιακής μόρφωσης.

E9 Εκστρατεία για τη διατήρηση και ανάπτυξη της Ελληνικής Παιδείας και Πολιτισμού στον απόδημο Ελληνισμό

Βασική αρχή της πολιτικής μας στον τομέα αυτό είναι η ένταξη της εκπαιδευτικής προσπάθειας στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας υποδοχής, ώστε να αποφεύγεται η περιθωριοποίηση των παιδιών σε περίπτωση που συνεχίσουν να ζούν και να εργάζονται στις χώρες αυτές. Η επιτυχής έκβαση αυτής της προσπάθειας προϋποθέτει κατάλληλα προγράμματα και βιβλία προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες συνθήκες των χωρών υποδοχής και κατάλληλα προετοιμασμένους εκπαιδευτικούς. Θα επιδιωχθεί η δημιουργία πολιτιστικών κέντρων για την καλλιέργεια και διάδοση του ελληνικού πολιτισμού. Ακόμη η δημιουργία Ινστιτούτου Ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη για τη διάδοσή της. Συγκεκριμένες αλλαγές στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα κρίνονται αναγκαίες, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα των παιδιών των παλιννοστούντων μεταναστών και των νεοπροσφύγων, ώστε να ενταχθούν ομαλά στον ευρύτερο κοινωνικό περίγυρο.

E10 Νέο, σύγχρονο μοντέλο για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών μας

Ο εκπαιδευτικός είναι η ψυχή του εκπαιδευτικού συστήματος. Για να ασκεί συνεπώς το έργο του αποτελεσματικά, πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένος, να μπορεί να ανανεώνει τα επιστημονικά και παιδαγωγικά εφόδιά του, να έχει οικονομική και κοινωνική αναγνώριση. Προτείνουμε γι' αυτό σοβαρές μεταβολές στη βασική κατάρτιση και επιμόρφωσή του. Ειδικότερα:

α) Στις βασικές σπουδές του εκπαιδευτικού πρέπει να περιλαμβάνονται η φιλοσοφία και κοινωνιολογία της εκπαίδευσης, η αισθητική και περιβαλλοντική αγωγή.

β) Τα πανεπιστημιακά τμήματα δημοτικής εκπαίδευσης πρέπει να διαφοροποιήσουν τα προγράμματά τους, ώστε να παρέχουν σταδιακά τη δυνατότητα της ειδίκευσης του δασκάλου σε ορισμένα γνωστικά αντικείμενα, χωρίς να μας

απομακρύνουν από το πρότυπο του ενός δασκάλου στις μικρές τάξεις.

γ) Στις καθηγητικές πανεπιστημιακές σχολές και τμήματα είναι αναγκαία η καθιέρωση ενός κύκλου ειδικών σπουδών με αντικείμενο της ψυχοπαιδαγωγικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το πρόγραμμα συντάσσεται με ευθύνη των τομέων της παιδαγωγικής και περιλαμβάνει σπουδές στις επιστήμες της αγωγής, καθώς και πρακτική άσκηση στα σχολεία. Η παρακολούθηση του ειδικού αυτού κύκλου σπουδών είναι υποχρεωτική για όσους επιθυμούν να διοριστούν στην εκπαίδευση και οδηγεί σε κτήση “πιστοποιητικού παιδαγωγικής εκπαίδευσης και κατάρτισης”, ταυτόχρονα με το πτυχίο της αντίστοιχης επιστήμης.

δ) Δάσκαλοι και καθηγητές της Ελληνικής γλώσσας οφείλουν να έχουν απαραίτητα πτυχίο ελληνικού πανεπιστημίου.

ε) Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών συντελείται κυρίως στα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (ΠΕΚ). Φορείς όμως επιμορφωτικοί είναι ακόμα τα ΑΕΙ και η σχολική μονάδα.

στ) Τα ΠΕΚ πρέπει να έχουν διοικητική και οικονομική αυτοδυναμία. Συνεργάζονται στενά με τα ΑΕΙ και τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στα σχολεία.

ζ) Η κατάρτιση των επιμορφωτικών προγραμμάτων των ΠΕΚ πρέπει να διακρίνεται για τα σημαντικά περιθώρια αυτονομίας που έχει η διοίκηση των ΠΕΚ σε συνεργασία με τους επιμορφούμενους.

η) Σε πρώτη φάση απαιτείται 4μηνη διάρκεια επιμόρφωσης σε δύο κύκλους. Ένας για τους νέους και ένας για τους παλαιότερους εκπαιδευτικούς.

E11 Αποκέντρωση, η βασική αρχή του εκπαιδευτικού μας συστήματος

Το Υπουργείο Παιδείας είναι το επιτελικό όργανο που χαράζει το πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής, αφήνει όμως δυνατότητες ελεύθερων επιλογών στους τοπικούς φορείς εκπαίδευσης. Η αποκέντρωση είναι αρχή που πρέπει να διέπει τη λειτουργία και του εκπαιδευτικού συστήματος. Σε κεντρικό επίπεδο απαιτείται προσπάθεια για τη δημιουργία στελεχών προγραμματισμού της εκπαίδευσης και διοίκησης του εκπαιδευτικού συστήματος.

Στο επίπεδο της σχολικής μονάδας καθιερώνεται ο ανά τρίμηνο προγραμματισμός και απολογισμός του εκπαιδευτικού έργου. Το ίδιο ισχύει και στο επίπεδο της εκπαιδευτικής

περιφέρειας. Συγκροτείται κατά εκπαιδευτική περιφέρεια το Συμβούλιο Συντονισμού Διδακτικού Έργου και Αξιολόγησης (ΟΣΔΕΑ) που έχει ως έργο την παιδαγωγική εποπτεία, τη προώθηση παιδαγωγικών καινοτομιών, το συντονισμό του προγραμματισμού και της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. Στη σύνθεσή του συμμετέχουν σχολικοί σύμβουλοι, υπεύθυνοι διοίκησης της εκπαίδευσης και άλλοι εκπαιδευτικοί. Συνεργάζεται με τα ΠΕΚ και οι εκθέσεις του κοινοποιούνται σε όλα τα σχολεία.

E12 Αξιολόγηση και αξιοκρατία

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου αλλά και του εκπαιδευτικού, όταν πρόκειται να καταλάβει θέσεις στη διοίκηση της εκπαίδευσης, είναι αναγκαία. Στη διαμόρφωση του αξιολογικού αποτελέσματος συμβάλλει η γνώμη του σχολικού συμβούλου, του διευθυντή του σχολείου και του ίδιου του αξιολογούμενου που διατηρεί και δικαίωμα προσφυγής σε δευτεροβάθμια κρίση.

Για να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο του κομματικού ελέγχου του στελεχιακού δυναμικού της εκπαίδευσης είναι απαραίτητη η καθιέρωση αντικειμενικής και αξιοκρατικής διαδικασίας επιλογής, που αφορά τόσο στην εφαρμογή αντικειμενικών και κοινά αποδεκτών κριτηρίων, όσο και στην μη αμφισβητούμενη και αποδεκτή σύνθεση των συμβουλίων επιλογής.

ΣΤ.

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και ο προορισμός τους

Η ενιαία ανώτατη εκπαίδευση περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια και τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ), τα οποία λειτουργούν συμπληρωματικά. Τα Πανεπιστήμια δίνουν έμφαση στην παραγωγή, ανάπτυξη και μετάδοση της επιστήμης και της τεχνολογίας, στην έρευνα – βασική και εφαρμοσμένη –, στις μεταπτυχιακές σπουδές και στην υψηλή θεωρητική κατάρτιση του μελλοντικού επιστημονικού και ακαδημαϊκού δυναμικού της χώρας.

Τα ΤΕΙ δίνουν έμφαση στην εκπαίδευση στελεχών εφαρμογής υψηλής ποιοτικής στάθμης, τα οποία θα αποτελέσουν

συνδυαστικό κρίκο μεταξύ θεωρίας και πράξης και θα είναι σε θέση να μεταφέρουν τα δεδομένα της επιστήμης της τεχνολογίας στην εφαρμογή. Στα ΤΕΙ διεξάγεται εφαρμοσμένη έρευνα και αναπτύσσονται τεχνογνωσία και καινοτομίες.

Προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης και αντιστοιχούς τίτλους σπουδών παρέχουν μόνο τα αντιστοιχά δημόσια ιδρύματα, δηλ. πανεπιστήμια και ΤΕΙ. Οποιοδήποτε άλλοι φορείς του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα που διοργανώνουν εκπαιδευτικά προγράμματα στο μεταδευτεροβάθμιο επίπεδο, παρέχουν μόνο επαγγελματική κατάρτιση ή επιμόρφωση ή θεωρούνται αδιαβάθμητα κέντρα ελευθέρων σπουδών.

ΣΤ1 Τα Πανεπιστήμια και η λειτουργικότητά τους

ΣΤ1α. Σχεδιασμός - Προγραμματισμός - Αξιολόγηση

1. Ο σχεδιασμός επιτελείται στο πλαίσιο του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας, με ευθύνη του σχετικού τμήματος του ΕΣΥΠ και είναι ενιαίος για τους δύο τομείς της ανώτατης εκπαίδευσης (π.χ. δημιουργία-χωροθέτηση νέων ΑΕΙ, τμημάτων κλπ.).

2. Ο προγραμματισμός (π.χ. κατανομή κρατικής χρηματοδότησης, κατανομή θέσεων ΔΕΠ) αναπτύσσεται σε δύο επίπεδα: στο εθνικό και είναι ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας και του ΕΣΥΠ και στο περιφερειακό που αναφέρεται στα ίδια τα Ιδρύματα και στην υποχρέωσή τους να καταρτίζουν ετήσια και πενταετή προγράμματα δραστηριοτήτων και ανάπτυξης.

3. Η θεσμοθέτηση ειδικού συστήματος αξιολόγησης των πανεπιστημίων είναι αναγκαία. Το σύστημα αυτό θα λειτουργεί σε στενή σύνδεση με το ΕΣΥΠ και τα ίδια τα ιδρύματα. Η αξιολόγηση πέραν των ειδικών κριτηρίων θα προκύπτει σε σημαντικό βαθμό και από τη συσχέτιση με την υλοποίηση των ετήσιων και πενταετών προγραμμάτων των ΑΕΙ. Θα αφορά στο σύνολο της κρατικής χρηματοδότησης και των θέσεων προσωπικού και αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση της απόδοσης των πανεπιστημίων. Καταργείται η προβλεπόμενη από το Ν. 1268 Ακαδημία Γραμμάτων και Επιστημών, που ποτέ δεν λειτούργησε.

ΣΤ1β. Διοικητική-οικονομική και οργανωτική

ανεξαρτησία

Η ακαδημαϊκή ανεξαρτησία των ΑΕΙ θα ολοκληρωθεί με την διοικητική, οικονομική και οργανωτική ανεξαρτησία τους. Η χρηματοδότηση των πανεπιστημίων είναι υποχρέωση του κράτους. Η εκλογίκευση της μορφής των προϋπολογισμών των ιδρυμάτων και της κρατικής χρηματοδότησης, σε συνδυασμό με τον περιορισμό των δυσκολιών που απορρέουν από το δημόσιο λογιστικό, θα συμβάλλει στην ενίσχυση της οικονομικής τους ανεξαρτησίας. Απαιτείται ειδική πολιτική χρηματοδότησης προτάσεων ερευνητικών προγραμμάτων, είτε ειδικών προγραμμάτων καινοτομικού ή και αναπτυξιακού χαρακτήρα. Τα πανεπιστήμια πρέπει ακόμα να ενθαρρυνθούν στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων επιχειρηματικού χαρακτήρα. Ενισχύεται περαιτέρω η διοικητική ανεξαρτησία των ιδρυμάτων από το κράτος (π.χ. πλήρης αρμοδιότητα στην προκήρυξη και πλήρωση θέσεων προσωπικού, στο οποίο θα περιλαμβάνεται και το διοικητικό προσωπικό). Προωθείται η οργανωτική τους ανεξαρτησία με την απόκτηση της πλήρους ευθύνης σε ό,τι αφορά τα θέματα εσωτερικής οργάνωσης και διάρθρωσης των τμημάτων.

ΣΤ1γ. Τα πανεπιστημιακά όργανα

Η σύνθεση και οι αρμοδιότητες των συλλογικών οργάνων διοίκησης και λήψης αποφάσεων, μετά τις μερικές ανατροπές που επέφερε ο Ν. 2083, αποκαθίστανται όπως ορίζει ο Ν. 1268. Ορισμένες βελτιώσεις στο θέμα αυτό σχετίζονται με τη συμμετοχή των προέδρων των τμημάτων και ενός μέλους ΔΕΠ από κάθε Σχολή στη Σύγκλητο, όπως επίσης και με τη συμμετοχή εκπροσώπου του ΕΕΠ και του ΕΔΤΠ στη γενική συνέλευση του τομέα, για θέματα που τους αφορούν. Καταργείται η δι' αντιπροσώπων συμμετοχή των διαφόρων ομάδων στις διαδικασίες εκλογής οργάνων διοίκησης (πρυτάνεων, κοσμητόρων κλπ.) και καθιερώνονται διαδικασίες καθολικής ψηφοφορίας, στις οποίες συμμετέχει και το διοικητικό προσωπικό. Τα ποσοστά συμμετοχής των διαφόρων ομάδων στα εκλεκτορικά σώματα επαναφέρονται στα προβλεπόμενα από το Ν. 1268. Η εκλογή πρύτανη και αντιπρυτάνεων γίνεται με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Καθιερώνεται το ασυμβίβαστο στην ταυτόχρονη κατοχή περισσότερων της μιας θέσεων διοίκησης. Η ευθύνη για τη δομή, οργάνωση και στελέχωση των διοικητικών μηχανισμών των ΑΕΙ ανήκει αποκλειστικά στα ίδια τα πανεπιστήμια. Ο διοικητικός μη-

χανισμός των πανεπιστημίων υπάγεται σε χωριστό φορέα διοίκησης με επικεφαλής τον Γενικό Γραμματέα κάθε ΑΕΙ.

ΣΤ1δ. Οι προπτυχιακές σπουδές

Η συστηματοποίηση και ουσιαστικοποίηση των προπτυχιακών σπουδών αποτελεί το κλειδί για την ποιοτική αναβάθμιση των ελληνικών πανεπιστημίων. Η προσπάθεια αυτή οφείλει να περιλάβει, ιδίως με πρωτοβουλία των πανεπιστημίων:

1. Τον εκσυγχρονισμό των προγραμμάτων και βαθιά μεταβολή στη μεθοδολογία κατάρτισής τους. Ο θεσμός των προαπαιτούμενων μαθημάτων πρέπει να τηρηθεί αυστηρά. Η διάκριση των σπουδών σε δύο κύκλους καταργείται.

2. Την αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό των παραδοσιακών μορφών διδασκαλίας. Αναγκαία η εισαγωγή και στην Ελλάδα του θεσμού του “Συμβούλου Σπουδών” με ολιγομελείς ομάδες φοιτητών ανά μέλος του ΔΕΠ.

3. Την αλλαγή του συστήματος αξιολόγησης των φοιτητών, μακριά από τον τυποποιημένο μηχανισμό ελέγχου μνήμης ή επιφανειακών γνώσεων.

4. Την ανάπτυξη πλήρους συστήματος πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών στα τμήματα. Η πλήρης ανάπτυξη αυτών των βιβλιοθηκών εντάσσεται σε 4ετές ειδικό πρόγραμμα με πολλαπλή χρηματοδότηση.

5. Την κατάργηση του μοναδικού συγγράμματος και την αποσύνδεση της εξεταστέας ύλης από το περιεχόμενο του ενός και μοναδικού συγγράμματος. Η υπόδειξη πολλαπλής βιβλιογραφίας σε όλα τα τμήματα είναι αναγκαία, κάτι που συνδέεται με την επαρκή ανάπτυξη συστήματος δανειστικών βιβλιοθηκών. Μέχρις ότου ολοκληρωθεί το σύστημα των δανειστικών βιβλιοθηκών και αναγνωστηρίων, καθώς και η ανάπτυξη πλήρους συστήματος πανεπιστημιακών τυπογραφείων, διατηρείται η δωρεάν διανομή των συγγραμμάτων. Παράλληλα καθιερώνεται νέο σύστημα συγγραφής, κοστολόγησης και διακίνησης των συγγραμμάτων και απεμπλοκή από τον αριθμό των αντιτύπων.

6. Την ουσιαστικοποίηση και διεύρυνση του συστήματος των προπτυχιακών υποτροφιών. Μοναδικό κριτήριο στη χορήγησή τους, η απόδοση των φοιτητών.

ΣΤ1ε. Οι μεταπτυχιακές σπουδές

1. Τα πανεπιστήμια και τα τμήματά τους έχουν την πλήρη ευθύνη για την οργάνωση και λειτουργία των προγραμμάτων

μεταπτυχιακών σπουδών (Π.Μ.Σ.), τα οποία μπορούν να οδηγούν, είτε μόνο σε διδακτορικό δίπλωμα, είτε και σε μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.

2. Η Πολιτεία έχει την ευθύνη του καθορισμού ενός πολύ γενικού θεσμικού πλαισίου που θα διέπει την οργάνωση και λειτουργία των μεταπτυχιακών σπουδών. Θεσμικό πλαίσιο που θα αφήνει ουσιαστικά περιθώρια στα πανεπιστήμια να οργανώσουν τα μεταπτυχιακά τους προγράμματα με βάση τις ιδιαιτερότητες και προτεραιότητές τους.

3. Η Πολιτεία έχει την ευχέρεια άσκησης πολιτικής στον τομέα αυτό, μόνο σε ό,τι αφορά στη δυνατότητα χρηματοδότησης μεταπτυχιακών κατευθύνσεων που εντάσσονται σε εθνικές αναπτυξιακές προτεραιότητες. Τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών ενισχύονται με χορηγούμενα από το κράτος ειδικά κονδύλια.

ΣΤΙΣΤ Το εκπαιδευτικό προσωπικό

Ο Ν. 2083 επέφερε αρνητικές αλλαγές στην κατάσταση και εξέλιξη του εκπαιδευτικού προσωπικού των ΑΕΙ. Χρειάζεται αποκατάσταση και του πνεύματος των ρυθμίσεων που προέβλεπε ο Ν. 1268, με πρόσθετες βελτιώσεις που ανταποκρίνονται στην ανάγκη της καλύτερης λειτουργίας των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

Προτείνονται ενδεικτικά οι ακόλουθες αρχές:

1. Επέκταση του ελάχιστου και μέγιστου χρόνου παραμονής σε μία βαθμίδα.

2. Υπέρβαση του τυπικού χαρακτήρα, σε ορισμένες περιπτώσεις εσωτερικής εξέλιξης, της διαδικασίας κρίσης με την εφαρμογή ουσιαστικών κριτηρίων αξιολόγησης και με προκήρυξη όλων ανεξαιρέτως των θέσεων ΔΕΠ.

3. Σύσταση δευτεροβάθμιου οργάνου κρίσεως εθνικής εμβέλειας για την εκλογή μελών ΔΕΠ, στο οποίο η προσφυγή είναι δυνατή υπό ορισμένες μόνο προϋποθέσεις.

4. Απαγόρευση της εξωπανεπιστημιακής απασχόλησης, με μόνες εξαιρέσεις τις υφιστάμενες και σήμερα περιπτώσεις "παροχής υπηρεσιών" στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται η ετεροαπασχόληση σε ανταγωνιστικά προς τα πανεπιστήμια ιδρύματα.

5. Εισαγωγή της διάκρισης των μελών του ΔΕΠ σε δύο κατηγορίες:

α. μέλη ΔΕΠ που έχουν πλήρη και αποκλειστική απασχόληση, με υψηλές και πλήρεις αποδοχές και δυνατότητα κατάληψης θέσεων στη διοίκηση του πανεπιστημίου

β. μέλη ΔΕΠ με μερική απασχόληση για περιορισμένο διά-

στημα ή μεγαλύτερο χρόνο, αλλά με μειωμένες, ανάλογα, αποδοχές και χωρίς δυνατότητα συμμετοχής στα όργανα διοίκησης.

6. Πολιτική ισχυρών κινήτρων για την προσέλκυση υψηλού επιπέδου διδακτικού προσωπικού στα νέα και στα περιφερειακά πανεπιστήμια.

7. Κατάργηση του θεσμού των ΕΜΥ, όχι με την έννοια της κατάργησης των μεταπτυχιακών υποτροφιών, αλλά με την έννοια της αποσύνδεσής τους από την ανταποδοτικού χαρακτήρα υποχρέωση να παρέχουν επικουρικό εκπαιδευτικό έργο.

Το επικουρικό εκπαιδευτικό έργο θα επιτελείται από μεταπτυχιακούς ή και προπτυχιακούς φοιτητες, στους οποίους θα χορηγείται για το σκοπό αυτό εφάπαξ αμοιβή για συνολικό έργο συγκεκριμένης και περιορισμένης διάρκειας.

ΣΤ1γ. Κοινωνικές παροχές

1. Ο φοιτητής πρέπει να έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει τις σπουδές του και να μην αποτελούν οι ατομικές οικονομικές συνθήκες ανυπέρβλητο εμπόδιο.

2. Ολοκληρώνεται και επεκτείνεται το σύστημα της κάρτας σίτισης σε όλα τα πανεπιστήμια.

3. Οι μη δικαιούμενοι κάρτας σίτισης φοιτητές μπορούν να σιτίζονται στις πανεπιστημιακές λέσχες σε τιμή κόστους.

4. Εφαρμόζεται ειδικό ταχύρυθμο 4ετές πρόγραμμα ανέγερσης νέων εστιών.

5. Για τη διαχείριση των πανεπιστημιακών εστιατορίων και των φοιτητικών εστιών, δημιουργείται ειδικός φορέας στο πανεπιστήμιο με συμμετοχή των φοιτητών και άλλων πανεπιστημιακών οργάνων.

ΣΤ2 Τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ)

Η ίδρυση των ΤΕΙ υπήρξε μια θετική εξέλιξη που κατάργησε την αναχρονιστική ιεράρχηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ανώτερη και ανώτατη. Παρά τις σοβαρές προσπάθειες που έγιναν από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ για την αναβάθμισή τους και τις αναμφίβολες επιτυχίες, υπάρχουν και σήμερα σοβαρές αδυναμίες και προβλήματα που επιζητούν λύσεις, ώστε να ενισχυθεί και να προωθηθεί η τεχνολογική εκπαίδευση. Γι' αυτό προτείνουμε:

ΣΤ2α Τίπλοι σπουδών

Το πτυχίο των ΤΕΙ ν' αποτελεί τον πρώτο ακαδημαϊκό τίτλο σπουδών που επιβεβαιώνει την ακαδημαϊκή φυσιογνωμία των ιδρυμάτων και επιτρέπει στους αποφοίτων των ν' αποκτήσουν μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών σε πανεπιστημιακά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με προοπτική μεταπτυχιακές σπουδές να διεξάγονται και στα ίδια τα αναβαθμισμένα ΤΕΙ.

ΣΤ28 Διάρκεια και χαρακτήρας σπουδών

1. Η διάρκεια φοίτησης δεν πρέπει να είναι μικρότερη από οκτώ εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ένα εξάμηνο πρακτικής άσκησης.
2. Η διοίκηση και οι σπουδές να είναι οργανωμένες με βάση αρχές ανάλογες με εκείνες των πανεπιστημίων. Οι σπουδές στα ΤΕΙ και στα πανεπιστήμια να είναι παράλληλες και ολοκληρωμένες και όχι επάλληλες.

ΣΤ2γ Ειδικότητες

Πρέπει να αναπτυχθεί ποσοτικά, με βάση και τις εξελίξεις στην Ευρώπη, ο χώρος της ανώτατης τεχνολογικής εκπαίδευσης, ανάλογα με τις ανάγκες της παραγωγής και της οικονομίας. Είναι αναγκαία η συζήτηση για επανεξέταση ειδικοτήτων των πανεπιστημιακών και μη ιδρυμάτων, μόνο από πλευράς αντικειμένου και χαρακτήρα σπουδών. Ο εκπαιδευτικός προγραμματισμός ανήκει στην αρμοδιότητα του ΕΣΥΠ.

ΣΤ2δ Επαγγελματικά δικαιώματα

1. Χρειάζεται να δημοσιευτούν τα Προεδρικά Διατάγματα για τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων, όρος απόλυτα απαραίτητος για την επαγγελματική προοπτική και αποκατάσταση των πτυχιούχων ΤΕΙ στην Ελλάδα.
2. Είναι απαραίτητο να ολοκληρωθεί η υλοποίηση της οδηγίας του Συμβουλίου της ΕΟΚ 89/48, σε συνδυασμό με την οδηγία 92/51, που αφορά σε "ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με την προσαρμογή του εσωτερικού δικαίου.

ΣΤ2ε Εκπαιδευτικό προσωπικό

Το εκπαιδευτικό προσωπικό των ΤΕΙ οφείλει ν' ακολουθήσει σε γενικές γραμμές τη διαβάθμιση που ισχύει στα πανεπιστήμια, με ανάλογα ακαδημαϊκά κριτήρια. Επιπλέον, θα ληφθούν υπ' όψη επιπλέον κριτήρια που ανταποκρίνονται αμεσότερα στον τεχνολογικό και εφαρμοσμένο χαρακτήρα του εκπαιδευτικού έργου των ΤΕΙ, όπως επαγγελματική εμπειρία υψηλού επιπέδου, συμμετοχή σε εφαρμοσμένη έρευνα και ανάπτυξη καινοτομιών, συναφές συγγραφικό και εκπαιδευτικό έργο. Το εκπαιδευτικό προσωπικό που διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα εντάσσεται στις νέες κατηγορίες. Το υπόλοιπο προσωπικό παραμένει σε προσωποπαγείς θέσεις.

ΣΤ2στ Έρευνα και σύνδεση των ιδρυμάτων με την παραγωγή

Στα πλαίσια της ειδικότερης αποστολής τους, τα ΤΕΙ επιδιώκουν τη σύνδεσή τους με τις παραγωγικές μονάδες, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ενισχύοντας την εφαρμοσμένη έρευνα και τις κοινές δραστηριότητες με αυτές, προς αμοιβαίο όφελος.

Συνεπώς τα ΤΕΙ επιχορηγούνται για τη διεξαγωγή εφαρμοσμένης έρευνας, η οποία αποσκοπεί στην ανάπτυξη τεχνολογίας και καινοτομιών και στην παροχή υπηρεσιών συναφούς χαρακτήρα στην παραγωγή.

Ιδιαίτερο ρόλο καλούνται να παίξουν τα ιδρύματα αυτά με την αναβάθμισή τους και την προσαρμογή των ειδικότητών τους στην ανάπτυξη της περιφέρειας.

Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΟΡΑΜΑ

**ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΕΧΟΥΜΕ ΜΟΝΟ ΜΙΑ
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ.**

ΝΑ ΠΕΤΥΧΟΥΜΕ.

ΜΕΓΑΛΗ ΝΙΚΗ

ΑΠΟ ΤΟ ΛΑΟ, ΜΕ ΤΟ ΛΑΟ, ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟ.
ΑΠΟ ΤΟ ΛΑΟ, ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ, ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ.
ΑΠΟ ΤΟ ΛΑΟ, ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

ΠΑΣΟΚ

Δύναμη Ευθύνης. Δύναμη Προοπτικής.